

© EPA

Ommezwaai: Nederland doet tóch mee met Europees OM

VVD, CDA en ChristenUnie zijn pro-Europees D66 ter wille

Nederland draait 180 graden en doet toch mee aan het Europees Openbaar Ministerie. VVD, CDA en ChristenUnie, die eerder om principiële redenen (sovereiniteitsverlies) deelname aan het EU-OM blokkeerden, staken hun verzet om de pro-Europese coalitiepartner D66 ter wille te zijn.

Door: Marc Peepkorn 16 oktober 2017, 06:06

Tweede Kamerleden Verhoeven (D66) en Van Oosten (VVD) bevestigen dat het om een uitruil gaat. 'Het is geven en nemen', zegt Verhoeven. 'Je moet met elkaar een akkoord sluiten', aldus Van Oosten. De VVD'er wijst erop dat nog niet vaststaat wanneer Nederland toetreedt tot het EU-OM, dat verantwoordelijk wordt voor de opsporing en bestrijding van fraude met EU-geld.

Tot voor kort zag een ruime meerderheid in beide Kamers het nieuwe Europese agentschap als een inbreuk op de nationale soevereiniteit

Het Nederlandse parlement (Tweede en Eerste Kamer) was tot voor kort mordicus tegen het EU-OM. Een ruime meerderheid in beide Kamers zag dit nieuwe Europese agentschap als een inbreuk op de nationale soevereiniteit. Ook vreesden parlementariërs dat het EU-OM - dat vanaf 2020 operationeel moet zijn - geleidelijk haar takenpakket zou uitbreiden. Voorzitter Juncker van de Europese Commissie stelde inderdaad onlangs voor het Europese OM ook in te zetten voor terreurbestrijding. Uitbreiding van het takenpakket vergt de instemming van alle deelnemende landen.

In verschillende moties sprak de Tweede Kamer zich uit tegen deelname. Mede daarom moesten de andere lidstaten hun toevlucht zoeken tot de 'kopgroep-methode' waarbij alleen lidstaten die dat willen meedoen. Tot nog toe zijn dat er twintig, waaronder Duitsland, Frankrijk en België.

Noodgedwongen samenwerking

De harde opstelling van de Kamer bracht het huidige kabinet in een moeilijke positie. Opeenvolgende Nederlandse ministers van Financiën en Justitie trokken in Brussel fel van leer tegen misbruik van EU-gelden. Ook de aanpak van fraude met btw (een inkomstenbron van de EU) laat te wensen over. Dit voorjaar wilde toenmalig Justitieminister Van der Steur dan ook instemmen met het EU-OM maar het parlement verbood hem dit.

In het nieuwe regeerakkoord staat dat Nederland niet anders kan dan samenwerken met andere EU-landen in de strijd tegen de financiële en zware criminaliteit. 'Het kabinet neemt daarom in de komende kabinetsperiode een besluit over het moment waarop Nederland zal toetreden tot het Europees Openbaar Ministerie', aldus het regeerakkoord. 'Wij willen lid worden van het EU-OM zoals dat nu is', lichte premier Rutte vorige week toe in de Kamer.

Deelname aan het EU-OM lijkt nu een meerderheid in de Kamer te krijgen: ook GroenLinks en PvdA zijn voor

Hij beloofde waakzaam te zijn dat het Europese OM zich niet sluipenderwijs nieuwe taken toeëigent. 'Het moet ten dienste staan van waarvoor het is opgezet, het bestrijden van criminaliteit en terrorisme.' Verder eist het kabinet dat de Nederlandse officier van justitie in uitzonderlijke gevallen moet kunnen afdwingen dat niet tot vervolging wordt overgegaan.

SP-Kamerlid Van Nispen heeft geen goed woord over voor de 'ommezwaai' van de VVD, CDA en ChristenUnie. In juni kreeg de SP'er nog brede steun voor zijn voorstel dat Nederland niet zou meedoen. 'Daar zaten ook VVD, CDA en ChristenUnie bij, dat poets je toch niet zomaar weg? De strijd is nog niet gestreden.' Deelname aan het EU-OM lijkt nu echter een meerderheid in de Kamer te krijgen: naast de vier coalitiepartijen zijn ook GroenLinks en PvdA voor.